

Mellom glorien og hestehoven

– en «selvbiografi» midt i suset av Oxfordbevegelsen

Dette er en bok som skildrer Oxfordgruppens nedslag i norsk virkelighet. Det handler, mener vår anmelder, om at Guds finger blir tydelig i enkeltmenneskers liv – og i historien.

Det moralske absolutt er en selvbiografi, men like mye en samtid- og kulturhistorie. Gjennom forfatterens møte med kjente og markante personligheter i inn- og utland får vi innblikk i en fargerik samtidshistorie der den røde tråd er ringvirkninger av vekkelsen gjennom Oxfordgruppen, senere Moralsk Opprustning (MRA)

Forfatteren har vært heltidsarbeider i denne bevegelsen gjennom et langt og innholdsrikt liv. Ordkunstner er han, på tross av sin ordblindhet, og tegnekunstner. Det siste har han også bevis på med sin utdannelse fra Statens Håndverks- og kunstindustriskole.

Varm humor. Bokens tittel virker kanskje provoserende og umoderne på mange. Den henspeiler på Oxfordbevegelsens fire ledestjerner: Absolutt ærlighet, renhet, uselvskhet og kjærlighet. På bokens omslagsbilde danner bokstaven O glorien over en engel som letter på kjortelen og til sin forskrekkelse ser at hestehoven stikker fram. Budskapet kommer fram tydeligere enn med mange ord i tegneren Engebretsens enkle strek. Underfundig alvor og avslørende varm humor preger alle tegningene hans.

Steinkirken. «Oxfordgruppen fikk røtter i en persons erfaring av Kristi Kors. Det viktigste er ikke den mannen, men korsets forvandlende kraft og helbredelse med uoverskuelige ringvirkninger. Kutter vi den forbindelsen, smuldrer vårt samfunn,» skriver Engebretsen. Han forteller hvordan denne unge lutherske presten Frank Buchman, på en skogstur kom inn i en liten steinkirke. En kvinnelig evangelist talte om Kristi Kors. Han hadde hørt alt før, igjen og igjen, han hadde selv talt om det samme, gang på gang. «Da skjer det noe. Teologi, teori, og tørre ord, springer til liv. Med skremmende klarhet ser han egen skyld i forhold til mennesker han bærer nag til.

Korsets forvandlende kraft blir til erfaring. Frank Buchman skrev seks brev før søndagen ble svelget av natter mørket.»

Ild. Mange har nok både før og siden opplevd lignende, men sjelden har gnisten som ble tent i steinkirken vokst til en så mektig ild. I vår historie finner jeg det naturlig å sam-

Forfatter Einar Engebretsens egen illustrasjon på bokomslaget.

menligne med Hans Nielsen Hauges opplevelse på åkeren. Bare ettertiden har erkjent de veldige ringvirkningene religiøst, sosialt og økonomisk.

C.J. Hambro. Det var C. J. Hambro som inviterte Oxfordbevegelsen til Norge. Som ung heltidsarbeider i MRA etter krigen besøkte Engebretsen Hambro i Stortinget. Hambro ville holdes orientert om MRAs verdensomspennende arbeid. Som leder av Folkeforbundet i 30-årene ble han dypt deprimert over at verden gikk fra krise til krise og Folkeforbundet var maktesløst. Han fikk først høre om Oxfordbevegelsen fra sin sønn Cato i London. Hambro ble interessert fordi brevene fra London var så fulle av begeistring.

«Houseparty». I høstferien 1934 ble Høsbjør Turisthotell invadert av et internasjonalt team på 30 personer. Hambros hjemmeværende familie sto for det praktiske arrangement, og tilstrømningen var enorm. Dette første «houseparty» ble berømt ikke minst takket være at forfatteren Ronald Fangen sto fram og bekjente sin forvandling og sin tro på en kristen verdensrevolusjon. Engebretsen forteller livfullt om dette, og om andre kjente personligheter som opplevde dyp livsforvandling, for eksempel kulturskribenten Fredrik Ramm.

Nytt klima. Det spesielle ved Oxfordbevegelsen var at den nådde fram til innflytelsesri-

ke personer i kulturliv, arbeidsliv og fagbevegelse. Mange innen kirke- og kristenliv fikk også en varig fornyelse. Interessant nok skriver Hans Fredrik Dahl i den nylig utgitte Norsk Idéhistorie om Oxfordgruppens betydning for kirkekonfliktene i 30-årene: «Tilnærmingen mellom kirkestridens fløy-er fikk åpenbart betydning på lang sikt. Gamle motstandere sto nå sammen på scenen og bekjente sine synder – derunder onde følelser for hverandre. I løpet av 1930-årene ble klimaet faktisk helt annerledes i kirkestriden. Det er vanskelig å se hvordan okkupasjonsårenes samarbeid kunne ha kommet i stand uten den rent personlige tilnærming mellom partene som vekkelsesbølgen åpnet for.»

Høy og lav. Engebretsen gjendriver effektivt den vanlige oppfatningen av at Oxfordbevegelsen bare nådde overklassen. Han gjør det ikke polemisk, men ved å skildre sine opplevelser med høy og lav i samfunnet. En perle her er historien om «Stedets største synder.» I møte med en alkoholiker kjente han på fordømmelsen av et menneske han ikke kjente. Men: «Jeg så plutselig meg selv som vanedranker av selvrettferdighetens søte drikk, en drikk som knekker flere mennesker enn alkoholen.» Holdningsendringen nådde fram, og et mirakel skjedde – i begge. *Bare for syndere* var Oxfordgruppens mest leste bok.

Ringvirkninger. Oxfordbevegelsen dannet ingen organisasjoner eller institusjoner. Men Engebretsen forteller levende hvordan enkeltmennesker ble utgangspunkt for slike, jeg nevner Modum Bads Nervesanatorium, Anonyme Alkoholikere, Sing Out/Ten Sing, Kirkeakademiene, Misjon bak Jernteppet. Onkel Lauritz var en egen institusjon i barnetimen. Ronald Fangen og Bjarne Høye var sentrale ved starten av Vårt Land. Ikke mange i dag kjenner til de egentlige utgangspunktene.

Forsoning. Ukjent for mange er også Engebretsens og hans norske teamvenners innsats i det utbombede og desillusjonerte Tyskland etter krigen. De formidlet en gnist av håp i de menneskene de levde sammen med. En dag vil nok historikerne forske i å avdekke hva som skapte forsoning i det dype hatet som rådde mellom Tyskland og Frankrike. I dag tar vi enheten i Europa som selvsagt. Noen måtte begynne og forsones, og noen gjorde det.

Fargerik. Vi hører lite om MRAs virksomhet de siste 30-40 årene. Engebretsen er den samme, men gjelder det hele bevegelsen? Boken er ingen historisk analyse. Noen vil kanskje finne den lite strukturert. Men alle kan vi glede oss over de fargerike portretter av mennesker som ord- og tegnekunstneren har møtt. Kanskje vil vi også ane Guds finger i historien.

NY BOK
Einar Engebretsen
Det moralske absolutt
Agave forlag

«Oxfordbevegelsen dannet ingen organisasjoner eller institusjoner. Men Engebretsen forteller levende hvordan enkeltmennesker ble utgangspunkt for slike...»

Anmeldt av
Johannes Østtveit

C. J. Hambro brakte Oxfordbevegelsen til Norge. Den markerte politikerens rolle i den kristne bevegelsen blir omtalt i boken *Det moralske absolutt*.

Foto: Scanpix